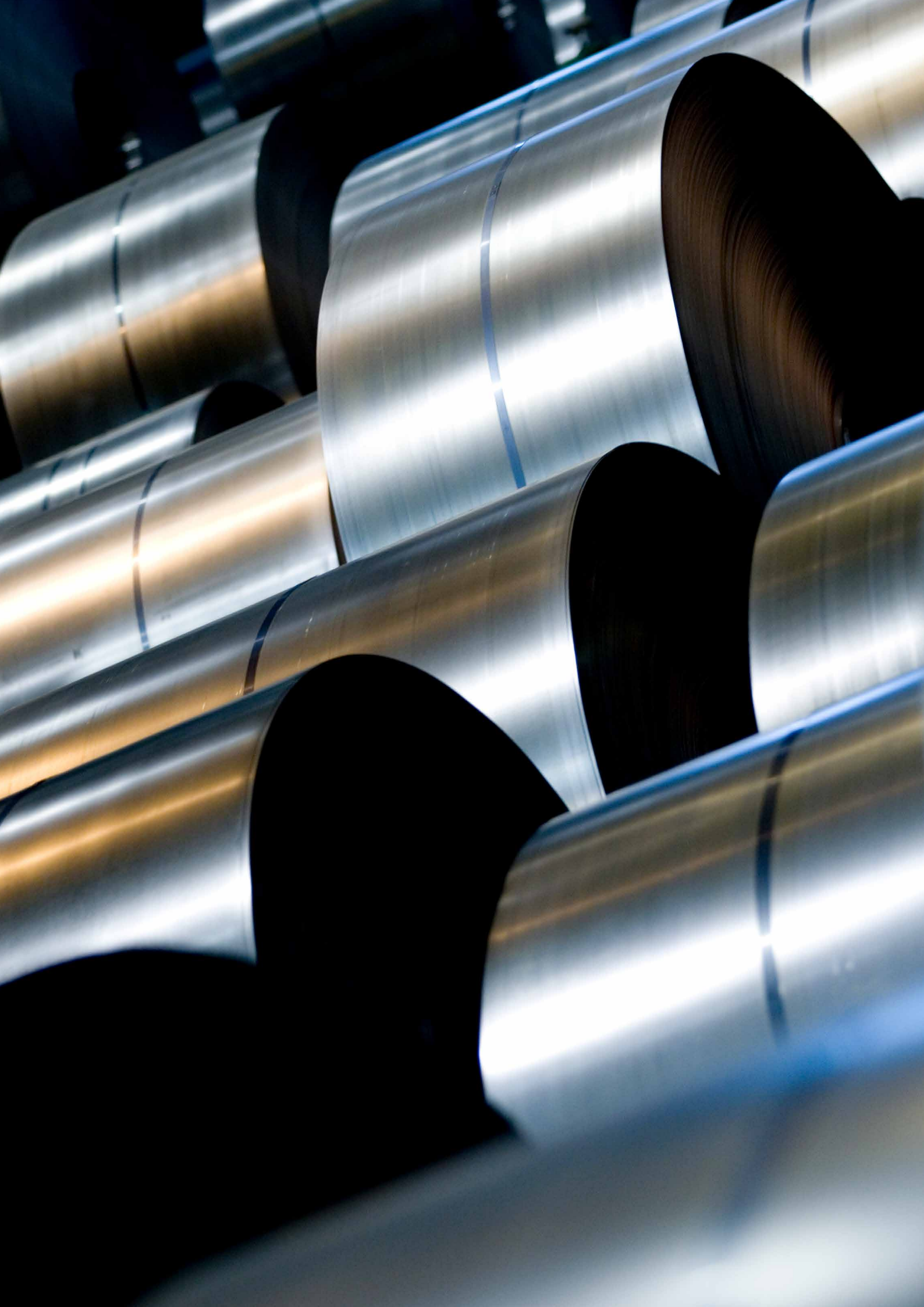

PUBLIEKS JAARVERSLAG 2017

STICHTING PENSIOENFONDS HOOGOVS

INHOUD

Introductie	4
Interim-voorzitter Jack Buckens aan het woord.	
Financiële positie laat herstel zien	6
In het afgelopen jaar verbeterde de financiële positie van het pensioenfonds.	
Pensioenrichtleeftijd 68 jaar	7
Hoe zit dat precies?	
2017 in cijfers	8
De belangrijkste feiten en cijfers van 2017 op een rij.	
Bestuur weer op volle sterkte	10
Nieuwe bestuursleden stellen zich aan u voor.	
Kort nieuws	12
Nieuwtjes en de laatste ontwikkelingen op een rij.	
Beleggingsrendement belangrijk voor uw pensioen	14
Waarom is beleggen nodig en waarin belegt het pensioenfonds? U leest het in dit artikel.	

Dit publieksjaarsverslag is een korte samenvatting van de informatie uit het jaarverslag 2017 van Stichting Pensioenfonds Hoogovens. Het volledige jaarverslag kunt u downloaden op www.pfhoogovens.nl. Het jaarverslag staat bij 'Documenten'. U vindt deze pagina als u op de homepage op 'Meer informatie' klikt. Op onze website kunt u ook terecht voor meer informatie over uw pensioenpakket en het pensioenfonds.

Introductie met Jack Buckens

2017: EEN JAAR MET GOEDE RESULTATEN

Onlangs publiceerde Pensioenfonds Hoogovens het Jaarverslag 2017. In deze publieksversie vatten we de belangrijkste zaken uit het Jaarverslag 2017 samen. Allereerst bespreken we met Jack Buckens, interim-voorzitter van het bestuur, het jaar 2017. Wij stelden een aantal vragen over de financiële positie van het pensioenfonds, beleggingen, het bestuur en de toekomst van Pensioenfonds Hoogovens.

Het gaat weer beter met de economie en de financiële situatie van het pensioenfonds. Maar de pensioenen zijn dit jaar niet volledig verhoogd. Waarom niet?

“De positie van het pensioenfonds is in 2017 inderdaad flink verbeterd. Dit zien we onder andere aan de beleidsdekkingsgraad. Dit is de gemiddelde dekkingsgraad over een periode van 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad steeg in 2017 van 101,3% naar 113,2%. Een mooie groei waardoor we de pensioenen voor het eerst sinds jaren gedeeltelijk konden verhogen. Volledig verhogen mocht in 2017 pas overwogen worden als de beleidsdekkingsgraad 125% of hoger was. Dit is vastgelegd in de wet.”

De toegekende verhogingen zijn wel heel erg laag. Heeft dit wel zin?

“Pensioengerechtigden hebben een verhoging ontvangen van 0,14%. Dit is niet veel, maar het bestuur vindt het belangrijk om, wanneer het mogelijk is, de pensioenen te verhogen. We willen kleine verhogingen namelijk niet opsparen om in één keer een grotere verhoging toe te kennen. En we weten nooit zeker of we het volgende jaar de pensioenen mogen verhogen. Kortom, zodra het enigszins mogelijk is, verhogen we de pensioenen. En vergeet niet, elke verhoging van het pensioen ontvangt u zolang u leeft.”

Deelnemers ontvingen extra verhogingen.

Hoe zit dit precies?

“Naast de gedeeltelijke verhogingen ontvingen werknemers nog extra pensioenverhogingen. Deze verhogingen

werden betaald vanuit de extra premie die het pensioenfonds in 2016 en 2017 ontving. De extra premie-inleg is een afspraak tussen de werkgever en vakbonden. En met resultaat. Want dankzij deze extra inleg kunnen we het pensioen van werknemers nog iets extra verhogen. Zo zorgen we ervoor dat de opgebouwde pensioenen minder gaan achterlopen op de loonontwikkeling. In totaal ontvingen actieve deelnemers (iedereen die nu pensioen opbouwt) een verhoging van 0,97% uit de extra premie.”

Waarom belegt het pensioenfonds ons pensioengeld?

“Beleggen is nodig om alle pensioenen, ook in de toekomst, uit te kunnen betalen. We willen een zo goed mogelijk rendement behalen in combinatie met een acceptabel risico. Dat rendement is namelijk nodig om de pensioenen betaalbaar te houden. Gemiddeld genomen bestaat een pensioenuitkering maar voor 25% uit ingelegde premie. De rest wordt verdiend met beleggen. Beleggen brengt natuurlijk wel risico's met zich mee. Zo kan de premie-inleg (deels) verloren gaan. Maar die risico's proberen we zoveel mogelijk te spreiden. We beleggen daarom in verschillende categorieën, in verschillende landen en in verschillende sectoren. Daarnaast hebben we een lange beleggingshorizon. Dit is de periode waarin we het belegde kapitaal nog niet hoeven te gebruiken om pensioen uit te keren. Als we eens een jaar verlies maken, dan kunnen we op basis van ons risicobeleid en herstellvermogen rustig wachten tot het weer beter gaat. En gelukkig leert de ervaring dat er na een crisis weer herstel komt.”

We verwachten dat de financiële situatie zich verder herstelt

Waarom is de pensioenrichtleeftijd verhoogd naar 68 jaar?

“We worden steeds ouder. Dat betekent dat mensen langer pensioen ontvangen dan voorheen en dat pensioenfondsen het pensioen langer uit moeten betalen. Daar hebben we meer geld voor nodig dan voorheen en daardoor wordt pensioen duurder. Om de pensioenen toch betaalbaar te houden, verhoogde de overheid de pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar. Per 1 januari 2018 moeten pensioenfondsen met deze leeftijd rekenen. Ook Pensioenfonds Hoogovens. Dit betekent niet dat u pas vanaf uw 68ste pensioen kunt ontvangen. Het blijft mogelijk om uw pensioen eerder in te laten gaan.”

Wat zijn de gevolgen van de hogere pensioenrichtleeftijd voor deelnemers?

“Alle al opgebouwde pensioenen zijn omgerekend naar een pensioen dat ingaat op 68 jaar. Dit betekent dat het opgebouwde pensioen ruim 6% hoger is geworden. Hierdoor gaat niemand er financieel op achteruit. Of in ieder geval niet door de verhoging van de pensioenleeftijd.”

Zijn er in 2017 weer nieuwe bestuursleden toegetreden?

“Ja. Er ontstonden onverwachts meerdere vacatures. Na een kort ziekbed is Hub Littmann overleden in augustus. Verder legden Rita van Ewijk en Jelle Mensonides hun lidmaatschap neer. Door deze wijzigingen waren pensioengerechtigden niet meer vertegenwoordigd in het bestuur. Eind 2017 en in de eerste helft van 2018 zijn de vacatures opnieuw ingevuld. Daarbij nam ik het stokje

over van Rita en heb ik de eer om tijdelijk als voorzitter op te treden. Door deze invulling is het bestuur weer op volle kracht. Op pagina 10 en 11 stellen de nieuwe bestuursleden zich aan u voor.

Op het moment dat de vacatures ontstonden, waren er geen kandidaten beschikbaar die tot de pensioengerechtigden behoorden. Daarom zijn er bestuursleden van buitenaf aangetrokken. Overigens is het wel zo dat we bezig zijn met het werven en opleiden van toekomstige bestuursleden. Daarmee zorgen we ervoor dat er kandidaten vanuit de eigen geledingen beschikbaar zijn op het moment dat er opnieuw vacatures ontstaan.”

Wat waren in 2017 de grootste aandachtspunten van het bestuur?

“Er is weer veel aandacht geweest voor risicomanagement. Het blijft belangrijk om alle mogelijke risico's in beeld te hebben zodat daar naar gehandeld kan worden. Een ander belangrijk punt in 2017 was het beleggingsbeleid en het beleid op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen. Beleggen is noodzakelijk om de pensioenen nu en in de toekomst uit te kunnen betalen. Maar we zijn ons bewust van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. We vinden het belangrijk dat onze beleggingen goed scoren op factoren als milieu, sociaal beleid, veiligheid en goed ondernemingsbestuur (ESG-factoren). Als een onderneming waarin we aandelen hebben slecht scoort op deze punten, dan kunnen we besluiten om deze onderneming uit te sluiten. Een andere oplossing is dat we met de onderneming in gesprek gaan over verbeterpunten.”

Tot slot. Wat zijn uw verwachtingen voor de toekomst?

“In het afgelopen jaar is gekeken naar het bestaansrecht van het pensioenfonds met een eigen uitvoeringsorganisatie. Gebleken is dat hier onder de achterbannen een groot draagvlak voor is vanwege de goede en betaalbare pensioenen en de uitvoering door een eigen organisatie. Wat betreft de financiële situatie is de verwachting dat deze zich in de komende jaren verder herstelt en dat het nog een aantal jaren duurt voordat we weer volledige verhogingen kunnen toekennen. Dit beschrijven we ook in ons herstelplan. Maar dit is geen garantie. De kans dat we de pensioenen moeten verlagen is door de verbeterde financiële positie nog kleiner geworden dan die al was. Maar er blijft altijd een kleine kans bestaan dat dit in de toekomst alsnog nodig is.”

Financiële positie

LAAT HERSTEL ZIEN

Onze beleidsdekkingsgraad is in 2017 gestegen en stond aan het eind van het jaar op 113,2%. Dit is 11,9% hoger dan aan het begin van het jaar. Deze stijging komt doordat onze beleggingen het goed hebben gedaan en doordat de waarde van de pensioenverplichtingen daalde.

Afgelopen jaren deden onze beleggingen het goed. Ons rendement was (in de meeste categorieën waarin we beleggen) beter dan het gemiddelde rendement op de financiële markten. Hiernaast had de gestegen rente een positief effect op de dekkingsgraad. Doordat de rente stijgt, hoeven we minder geld in kas te hebben om de pensioenen nu en in de toekomst uit te kunnen betalen. De waarde van de pensioenverplichtingen is door de gestegen rente met 1,5% gedaald.

Pensioenfondsen hebben ook te maken met uitvoeringskosten. Pensioenfonds Hoogovens heeft meegedaan aan een onderzoek waaruit gebleken is dat we een hoog serviceniveau aanbieden tegen lagere kosten dan bij veel andere fondsen.

Pensioenverhogingen: de regels

Elk jaar proberen we uw pensioenuitkering of uw opgebouwde pensioen te verhogen. Dit doen we om het verlies van koopkracht te verkleinen. Het verlies van koopkracht wordt ook wel inflatie genoemd en betekent dat geld minder waard wordt. Als gevolg van inflatie kunt u met hetzelfde bedrag steeds minder kopen. Een voorbeeld: een pak melk kost nu ongeveer € 1,10. In 1990 betaalde men voor een pak melk omgerekend € 0,60.

Het verhogen van uw pensioen is gebonden aan wettelijke regels. Die hebben we op een rijtje gezet in onderstaande tabel.

Op basis van onderstaande regels en de beleidsdekkingsgraad per eind oktober, concludeerde het bestuur dat er per 1 januari 2018 een gedeeltelijke verhoging van het pensioen mogelijk was. Doordat dit gedeeltelijk (en geen volledige verhoging) is, steeg zowel de achterstand op de prijs- als de achterstand op de loonontwikkeling. De totale achterstand voor pensioengerechtigden op de prijsontwikkeling is nu 14,95%. Voor deelnemers is de totale achterstand op de loonontwikkeling opgelopen tot 14,37% (zie ook pagina 9).

Nieuw herstelplan nodig

Er is sprake van een reservetekort als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad. Voor ons pensioenfonds is dat 122% (per eind december 2017). Omdat de beleidsdekkingsgraad per eind maart lager was dan deze vereiste dekkingsgraad, hebben we net als in voorgaande jaren een herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank (DNB). In het herstelplan beschrijven we wat het pensioenfonds doet om de beleidsdekkingsgraad op het vereiste niveau te krijgen. In dit herstelplan was het niet nodig om nieuwe maatregelen op te nemen ten opzichte van het herstelplan dat we vorig jaar indienden.

Het gaat waarschijnlijk nog wel even duren totdat de pensioenen volledig kunnen verhogen. Als het herstel van onze financiële positie zich voortzet, dan kan dat pas over een paar jaar. Er is ook een kans dat dit niet lukt of langer duurt. De kans dat we in de komende jaren de pensioenen moeten verlagen is wel klein.

Tabel: Wettelijke regels voor het verhogen van uw pensioen

Beleidsdekkingsgraad	Wel of geen indexatie toegestaan
Lager dan 110%	Geen verhogingen mogelijk
Tussen 110% en 125%*	Gedeeltelijke verhogingen
Vanaf 125%*	Volledige verhogingen

* Deze stand varieert en is afhankelijk van onder andere de rente.

Pensioenrichtleeftijd

68 JAAR

In 2017 is Pensioenfonds Hoogovens druk bezig geweest met de voorbereiding voor de overgang naar de nieuwe pensioenrichtleeftijd van 68 jaar.

De overheid verhoogde de pensioenrichtleeftijd per 1 januari 2018 van 67 naar 68 jaar. Sindsdien moeten pensioenfondsden het pensioen op basis van deze pensioenleeftijd berekenen. Ook Pensioenfonds Hoogovens. Daarom hebben wij, net als vele andere pensioenfondsden in Nederland, de pensioenrichtleeftijd met één jaar verhoogd.

Let op! Het blijft mogelijk om uw pensioen eerder in te laten gaan. Bijvoorbeeld op uw AOW-leeftijd (dan eindigt uw dienstverband).

Eerder met pensioen gaan blijft mogelijk

De verhoging van de pensioenrichtleeftijd heeft geen gevolgen voor de keuzemogelijkheden om het pensioen vervroegd in te laten gaan. U mag nog steeds zelf bepalen vanaf welk moment u pensioen wilt ontvangen. In de pensioenplanner op www.pfhoogovens.nl ziet u wat de gevolgen zijn voor uw pensioeninkomen als u eerder met pensioen gaat.

Wat is er veranderd?

U kunt nu een jaar langer pensioen opbouwen. Als u tot uw 68-jarige leeftijd pensioen blijft opbouwen, dan komt u op een hoger pensioen uit dan toen de pensioenleeftijd nog 67 jaar was. Er is niks van uw opgebouwde pensioen afgegaan, maar we hebben het wel omgerekend naar de nieuwe pensioenrichtleeftijd van 68 jaar. Op deze manier voorkomen we dat u verschillende delen pensioen heeft met verschillende ingangsmomenten. Bij de omzetting naar 68 jaar is uw opgebouwde pensioen verhoogd met ongeveer 6%. Hierdoor komt u als u in 2018 uw pensioen zou vervroegen naar 67 jaar op hetzelfde pensioen uit als wanneer de pensioenleeftijd niet was verhoogd.

Voorbeeld van voor en na de omzetting

€ 10.000

Voor de omzetting:

Opgebouwd pensioen bruto per jaar
ingaaand op 67 jaar

€ 10.600

Na de omzetting:

Opgebouwd pensioen bruto per jaar
ingaaand op 68 jaar

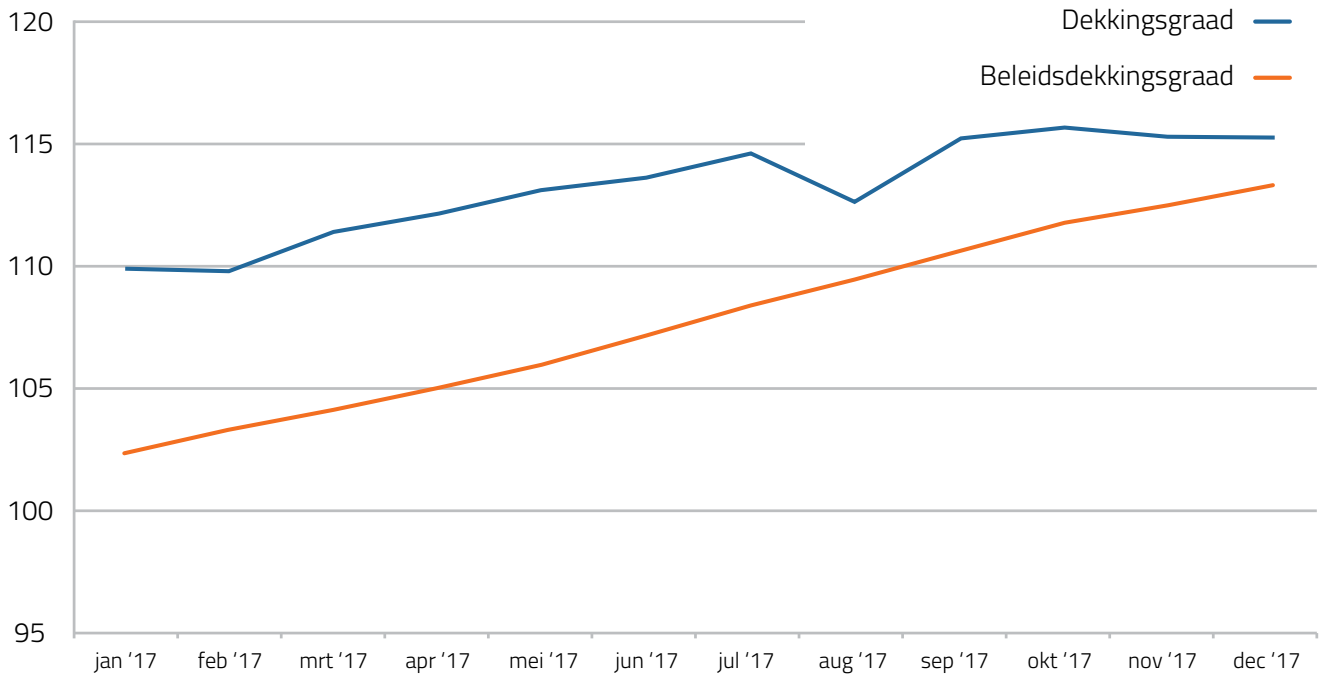
€ 10.000

Bij vervroegde ingang op 67 jaar:

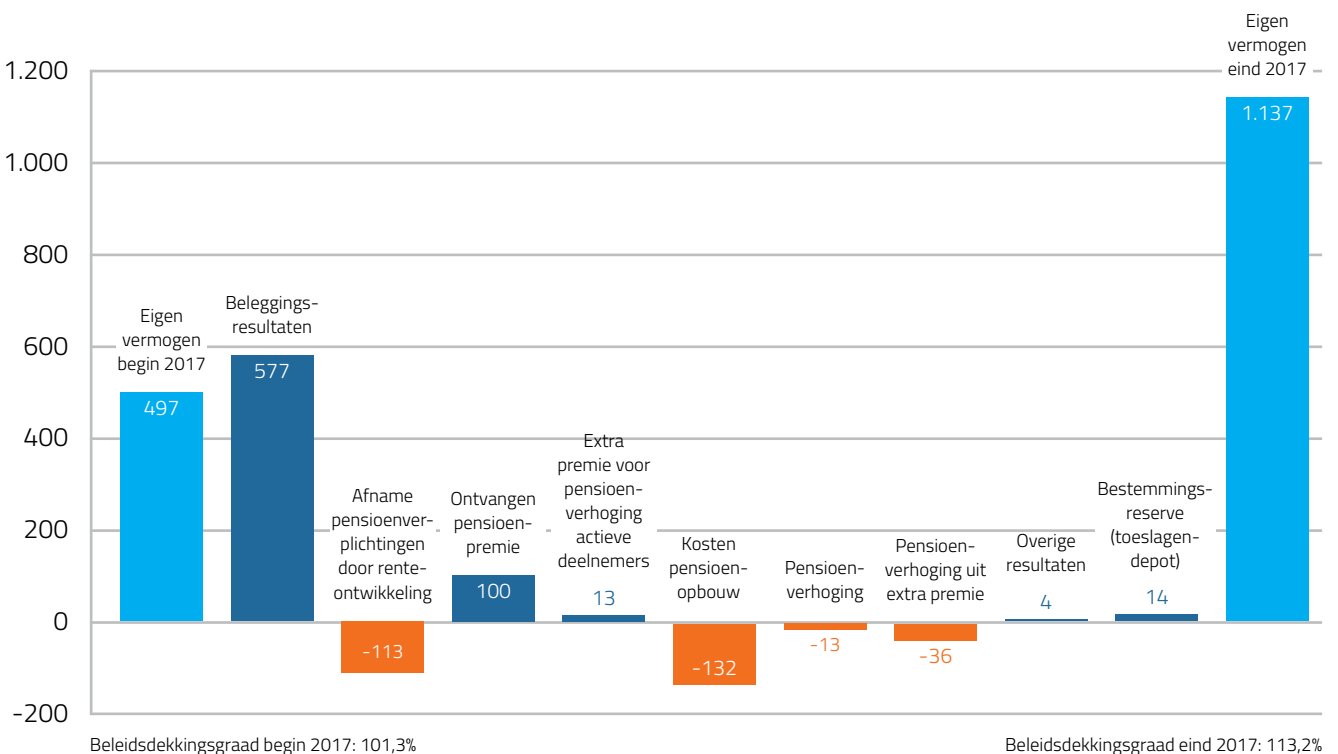
Opgebouwd pensioen bruto per jaar
ingaaand op 67 jaar

2017 IN CIJFERS

Ontwikkeling dekkinggraad 2017 (in %)

Financiële resultaten 2017 (in miljoen €)

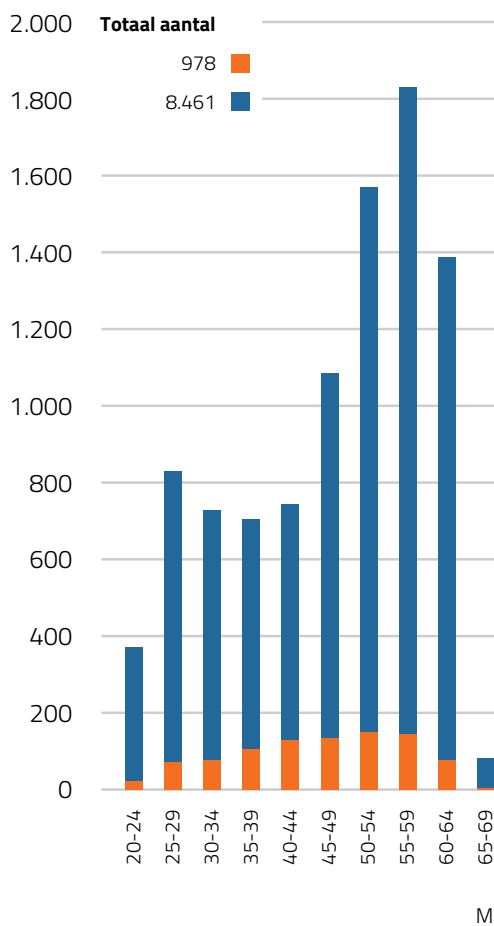

Pensioenverhogingen vanaf 2008

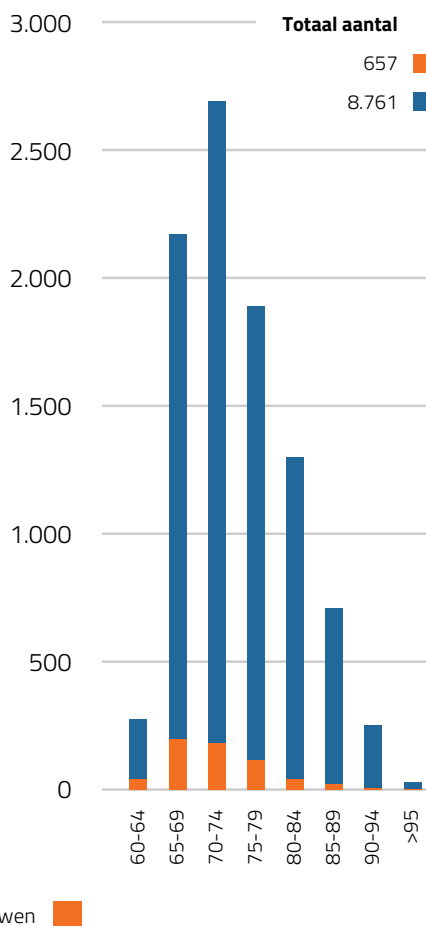
	Deelnemers		Pensioengerechtigden	
	CAO	Toegekende verhoging	Prijsindex	Toegekende verhoging
2017	2,00	0,21	1,33	0,14
2017 verhoging uit premie		0,97		
2016	2,35	0	0,42	0
2015 verhoging uit premie		1,21		
2015	1,90	0	0,66	0
2014 inhaalverhoging		1,00 + 0,62		1,00
2014	3,02	0,94	1,05	0,33
2013	1,25	0	1,56	0
2012	2,01	0	2,87	0
2011	1,76	0	2,61	0
2010	1,25	0	1,57	0
2009	0,50	0	0,71	0
2008	2,51	0	2,78	0
Totale ambitie	20,16		16,65	
Totaal toegekend		5,06		1,48
Totale achterstand		14,37		14,95

De totale ambitie, toegekende verhoging en achterstand zijn over de jaren cumulatief berekend.

Leeftijdsofbouw actieve deelnemers

Leeftijdsofbouw pensioengerechtigden met een ouderdomspensioen

BESTUUR

weer op volle sterkte

De vorig jaar ontstane vacatures zijn eind 2017 en in de loop van 2018 ingevuld. Hierdoor is het bestuur weer op volle sterkte. De drie nieuwe bestuursleden stellen zich aan u voor.

Jack Buckens is sinds 21 december 2017 de nieuwe onafhankelijke voorzitter van het bestuur van het pensioenfonds.

“Toen ik eind vorig jaar werd gevraagd of ik belangstelling had om me kandidaat te stellen als voorzitter van het pensioenfonds heb ik niet lang na hoeven denken. Pensioen heeft altijd mijn belangstelling gehad. In de afgelopen 35 jaar heb ik heel wat jaren in het pensioenbedrijf van Nationale Nederlanden en van Interpolis gewerkt. Een aantal jaren mocht ik ook de uitvoeringsorganisatie van het Rabobank Pensioenfonds aansturen. In die tijd was er regelmatig contact met de collega’s van KLM, DSM, Philips, Shell en Hoogovens. Hoogovens is een bedrijf dat echt tot de verbeelding spreekt. Ik doe mijn werk bij Pensioenfonds Hoogovens met veel plezier. Helaas is de reisafstand behoorlijk (ik woon in de buurt van Tilburg).

Naast het werk in de pensioenwereld ben ik ook actief op een aantal andere terreinen. Zo ben ik commissaris bij een bank, voorzitter van de Raad van Commissarissen van Willem II (voetbal), voorzitter van een schouwburg en concertzaal en doe ik nog wat voor de Jeugdhulpverlening. Die mix vind ik erg leuk. Als alles goed gaat hoop ik dit jaar mijn werk af te ronden en het voorzitterschap over te dragen aan een nieuwe onafhankelijke voorzitter.”

André van Vliet is op 3 april 2018 toegetreden tot het bestuur van het pensioenfonds namens de pensioengerechtigden. Als expert op het gebied van beleggen is hij ook lid van de Balans- & Beleggingscommissie.

“Ik ben opgeleid als econometrist. Dit vak heb ik 26 jaar uitgeoefend bij adviesbureau Ortec Finance. Daar adviseerden wij pensioenfondsen hoe zij hun vermogen konden beleggen. Daar komt veel bij kijken. Je moet bijvoorbeeld begrijpen hoe de pensioenregeling in elkaar zit en welke beleggingen geschikt zijn voor een pensioenfonds. Sinds 2014 ben ik actief als professioneel bestuurder, eerst als financieel directeur bij pensioenverzekeraar De Eendragt en vanaf 2016 als bestuurslid van de pensioenfondsen ABP en Het nederlandse pensioenfonds. En nu komt Pensioenfonds Hoogovens daarbij.

Ik vind het een voorrecht om voor Pensioenfonds Hoogovens dit bestuurswerk te mogen doen. Pensioen is een belangrijke arbeidsvoorwaarde en daar moet op een verantwoorde wijze uitvoering aan gegeven worden. Aan die verantwoordelijkheid wil ik graag invulling geven, en daar mogen deelnemers en werkgevers mij ook op aanspreken.”

Janwillem Bouma is sinds 2 juni 2018 namens de pensioengerechtigden toegetreden tot het bestuur van het pensioenfonds.

“Per 1 juni 2018 ben ik na ruim 30 jaar bij Shell afgezwaaid, waarvan ik de laatste 8 jaar werkzaam was als directeur van de Shell pensioenfondsen in Nederland. Dat ik direct aansluitend aantreed als bestuurder bij Pensioenfonds Hoogovens geeft niet alleen voldoening maar ook een gevoel van trots. Pensioenfonds Hoogovens heeft een lange reputatie in de pensioensector met een eigen gezicht en geluid, waarbij het opvalt hoe sterk de binding is tussen alle betrokkenen en het pensioenfonds, waarbij een familiegevoel overheerst. De lat ligt hoog voor mij! Voor Shell heb ik onder andere in Velsen Noord gewerkt en in die tijd heb ik altijd onderweg met een schuin oog naar Hoogovens gekeken. Mijn gedachte was: zou ik daar op een dag...? Dat dit nu gebeurt voelt al een klein beetje als thuiskomen! Het krediet dat daarbij hoort moet ik echter wel verdienen. Ik hoop dit te doen door de verbinding te zoeken met eenieder, in het bijzonder de pensioengerechtigden geleding. En door met mijn kennis en ervaring alle belangen evenwichtig te dienen en de uitdagingen het hoofd te bieden. Ik hoop alle verwachtingen waar te maken.”

Kort NIEUWS

Wist u dat

47,1 jaar

... de gemiddelde leeftijd van de deelnemers die aan de pensioenregeling van Pensioenfonds Hoogovens deelnemen 47,1 jaar is? Eind 2016 was dit nog 47,6 jaar. De daling van de gemiddelde leeftijd komt door de instroom van jonge deelnemers.

64,5 jaar

... in 2017 de gemiddelde leeftijd waarop men met pensioen ging 64,5 jaar was? Dat was precies hetzelfde als in 2016.

100+

... het verzekerdenbestand van Pensioenfonds Hoogovens 9 mensen van 100 jaar en ouder bevat? En dat deze groep honderdplussers bestaat uit 8 vrouwen en 1 man.

Aantal verzekerden per eind 2017

9.439

Actieve deelnemers

3.872

Gewezen deelnemers

9.418

Ouderdomspensioen

5.473

Partnerpensioen

77

Wezenpensioen

Generatiepact

Sinds 1 januari 2018 komen medewerkers vanaf 60 jaar in aanmerking om deel te nemen aan het Generatiepact van Tata Steel. Bij deelname gaat men een aantal jaar voor het pensioen in deeltijd werken (50% ten opzichte van een voltijd dienstverband) met een beperkt inkomensverlies en volledige pensioenopbouw. Dit inkomensverlies kunt u repareren door een stukje pensioen in te zetten. Komt u in aanmerking voor het Generatiepact? Bekijk dan de pensioenplanner op www.pfhoogovens.nl voor de gevolgen voor uw pensioen.

Deeltijdpensioen

Gaat u minder werken? Dan is het mogelijk om voor het deel dat u niet meer werkt uw pensioen in te laten gaan. Dit noemen wij deeltijdpensioen. Het voordeel hiervan is dat u minder gaat werken, maar voor dat deel wel een inkomen (pensioen) ontvangt. Hou er wel rekening mee dat door deeltijdpensioen uw pensioen straks lager wordt. U ontvangt namelijk een deel van uw pensioen al eerder en u bouwt minder pensioen op.

Afhankelijk van de afspraken met uw werkgever kan uw pensioenopbouw tijdens deeltijdpensioen volledig worden voortgezet. Bijvoorbeeld als u gebruikmaakt van het Generatiepact.

Wijziging pensioenreglement > referentiepensioen afgeschaft

Doordat het referentiepensioen is afgeschaft, stopt de pensioenopbouw van arbeidsongeschikten niet meer bij het bereiken van dit grensbedrag.

A close-up photograph of industrial machinery, showing a large, dark, ribbed metal wheel or gear. In the background, a person wearing a white hard hat is visible, slightly out of focus. The overall scene is industrial and brightly lit.

Heeft u vragen?

Stel ze aan ons via:

Telefoon: 0251 – 49 16 02

Website: www.pfhoogovens.nl

BELEGGINGSRENDEMENT

belangrijk voor uw pensioen

Pensioenfonds Hoogovens bestaat sinds 1929 en voert sinds 1967 zelf de pensioenregeling uit. Sinds dat moment belegt het pensioenfonds de pensioenpremie zelf. In totaal is er tot 2018 een bedrag van € 3,3 miljard aan premie ingelegd. De ingelegde premie is echter bij lange na niet genoeg om alle pensioenen uit te kunnen betalen. Uw pensioen wordt namelijk maar voor ongeveer een kwart betaald uit de premie die u samen met uw werkgever inlegt. De rest van uw pensioen wordt betaald uit de opbrengst van beleggingen. Sinds de oprichting van het pensioenfonds is er een gemiddeld jaarrendement van ruim 7% behaald, dat leverde € 10,9 miljard op. We hebben al € 5,6 miljard uitgekeerd en hebben nu € 8,6 miljard in kas om de uitkeringen in de toekomst uit te betalen. Hieruit blijkt wel dat het pensioenfonds sterk afhankelijk is van de beleggingsopbrengsten. We zouden kunnen zeggen dat bijna driekwart van de pensioenuitkeringen wordt betaald uit het beleggingsrendement.

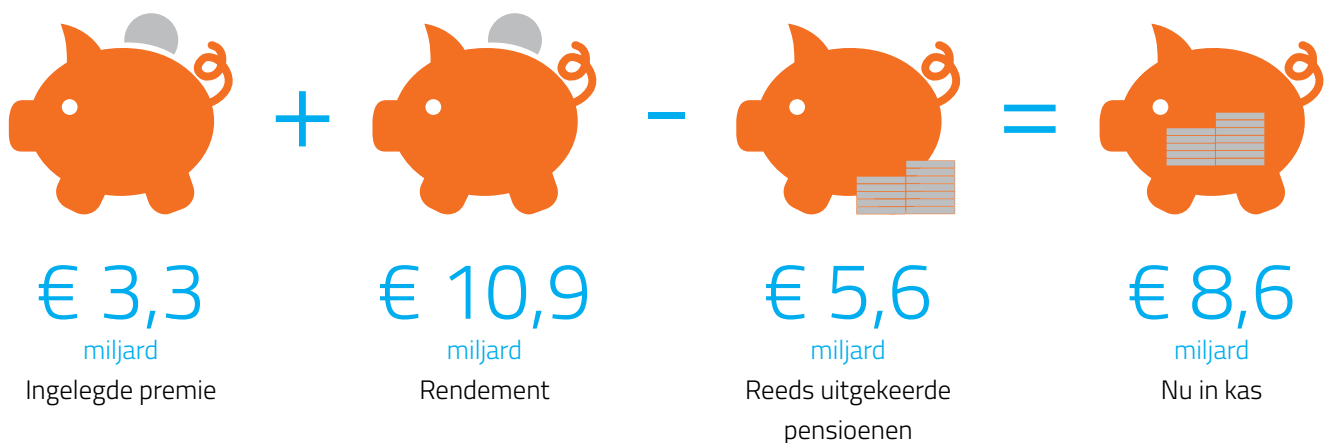
In totaal was er eind 2017 nog € 9,9 miljard nodig om alle pensioenen (nu en in de toekomst) uit te kunnen betalen. Aan de andere kant zat er € 8,6 miljard in kas. Dit betekent dat we nog € 1,3 miljard moeten 'verdiene' met beleggen om alle pensioenen te kunnen betalen. Dat lijkt veel, maar dat is het niet. Dat komt omdat het

wel 80 jaar duurt voordat de laatste uitkering betaald moet zijn. Daardoor is er per jaar maar 0,7% rendement nodig. Dit is een stuk lager dan het rendement dat we voor de komende jaren verwachten, namelijk 5%. Het verschil tussen de 0,7% en de 5% die we verwachten kunnen we gebruiken om de pensioenen te verhogen. Of om de pensioenen langer uit te keren als de levensverwachting harder stijgt dan we nu verwachten.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Beleggen is dus noodzakelijk om alle pensioenen uit te kunnen betalen. Maar we proberen dit wel verantwoord te doen. Dit noemen we maatschappelijk verantwoord beleggen. Zo werken we bijvoorbeeld met een uitsluitingslijst. Op deze lijst staan bedrijven die uitgesloten zijn voor beleggingen, omdat zij betrokken zijn bij de productie van clustermunitie. Deze lijst is terug te vinden op www.pfhoogovens.nl/over-ons/beleid. Hiernaast maken we gebruik van ons stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen. Het bestuur van een onderneming moet verantwoording afleggen aan zijn aandeelhouders. Door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen oefent het pensioenfonds invloed uit op de bedrijven waarin we beleggen.

Periode 1967 - 2017

Waar stemt Pensioenfonds Hoogovens over?

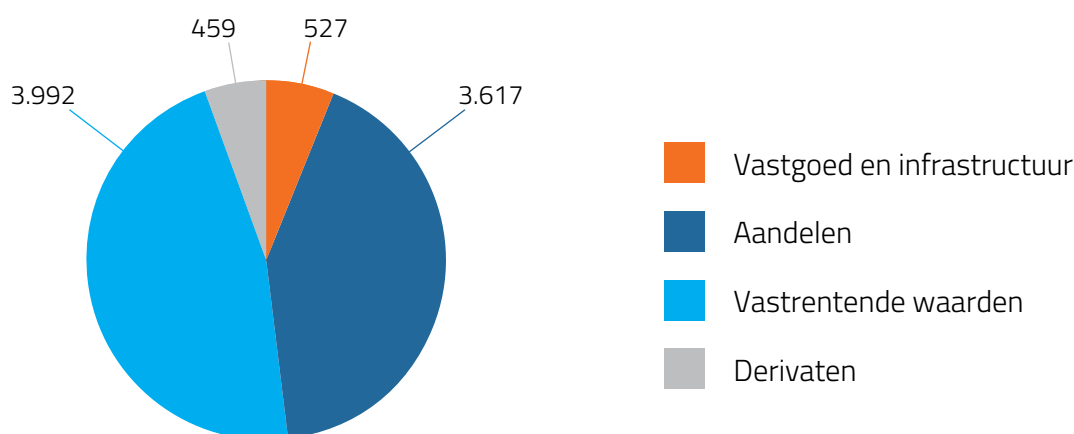
Het pensioenfonds bezit aandelen van een groot aantal ondernemingen. Bij deze ondernemingen vinden aandeelhoudersvergaderingen plaats. In 2017 heeft het pensioenfonds meegestemd bij 98,8% van de voor-

stellen. Bij ongeveer 10% van de voorstellen is tegen gestemd. Er is bijvoorbeeld 198 keer tegen benoemingen gestemd, 93 keer tegen gestemd bij voorstellen op het gebied van beloningen en 10 keer op het gebied van mensenrechten.

Beleggingsportefeuille

De beleggingsportefeuille is het totaal van de beleggingen van het pensioenfonds. Een beleggingsportefeuille kan uit verschillende onderdelen bestaan, bijvoorbeeld aandelen en vastgoedbeleggingen. In onderstaande grafiek is de samenstelling van onze beleggingsportefeuille weergegeven.

Beleggingen 2017 (in miljoen €) (Totaal: 8.595)

Hieronder laten we de top 5 zien van landen waarin Pensioenfonds Hoogovens belegt en de top 5 van de sectoren waarin het pensioenfonds aandelen heeft.

Top 5 Landen

1. Nederland (20%)
2. Verenigde Staten (15%)
3. Verenigd Koninkrijk (10%)
4. Frankrijk (7%)
5. Zwitserland (4%)

Top 5 Sectoren

1. Financieel (18%)
2. Informatietechnologie (18%)
3. Luxe (of duurzame) consumptiegoederen (14%)
4. Industrie (12%)
5. Basis consumptiegoederen (11%)

Heeft u vragen?

Stel ze aan ons via:
Telefoon: 0251 – 49 16 02
Website: www.pfhoogovens.nl

Geef uw mening!

Wilt u deelnemen aan ons deelnemerspanel om uw mening te geven en om mee te denken over de communicatie van het pensioenfonds? Meld u dan vandaag nog aan! Stuur een e-mail met uw naam en telefoonnummer naar communicatie@pfhoogovens.nl.

Telefoon

(0251) 49 16 02

Postadres

Stichting Pensioenfonds Hoogovens
Postbus 10000
1970 CA IJmuiden

Bezoekadres

Wijckermolen 202
1941 JA Beverwijk
Openingstijden 08.30 - 17.00 uur

Internet

www.pfhoogovens.nl